

Anonimizuota versija

Vertimas

C-159/21 - 1

Byla C-159/21

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2021 m. kovo 11 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Fővárosi Törvényszék (Sostinės apygardos teismas, Vengrija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2021 m. sausio 27 d.

Pareiškėjas:

GM

Atsakovai:

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (Migracijos policijos nacionalinė generalinė direkcija, Vengrija)

Alkotmányvédelmi Hivatal (Konstitucijos apsaugos tarnyba)

Terrorelhárítási Központ (Kovos su terorizmu centras)

***Fővárosi Törvényszék* (Sostinės apygardos teismas)**

<...> Administracinėje byloje dėl prieglobsčio <...> tarp pareiškėjo <...> **GM** (<...>, Budapeštas <...>), ir **pirmosios atsakovės** <...> ***Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság*** (<...>, Budapeštas <...>), **antrosios atsakovės**, <...> ***Alkotmányvédelmi Hivatal*** (<...>, Budapeštas <...>), bei **trečiojo atsakovo** ***Terrorelhárítási Központ*** (<...>, Budapeštas <...>), *Fővárosi Törvényszék* priėmė šią

nutartį:

Šis teismas pradeda prašymo priimti prejudicinį sprendimą procedūrą Europos Sąjungos Teisingumo Teisme, kad šis išaiškintų tam tikras 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (toliau – Direktyva dėl prieglobsčio tvarkos) ir 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų nuostatas (toliau – Direktyva dėl prieglobsčio reikalavimų).

Šis teismas teikia Europos Sąjungos Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

1. Ar Direktyvos dėl prieglobsčio tvarkos 11 straipsnio 2 dalis, 12 straipsnio 1 dalies d punktas ir 2 dalis, 23 straipsnio 1 dalies b punktas ir 45 straipsnio 1 dalis bei 3–5 dalys, siejant su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsniu, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos reikalaujama, jog šios direktyvos 23 straipsnio 1 dalyje nurodytos išimties, susijusios su nacionaliniu saugumu, atveju valstybės narės institucija, priėmusi sprendimą nesuteikti tarptautinės apsaugos statuso ar jį panaikinti, pagrįstą nacionalinio saugumo sumetimais, ir specializuota institucija, kuri nustatė konfidencialumo pobūdį, privalo užtikrinti, kad prašytojui, pabėgėliui ar užsieniečiui, kuris yra papildomos apsaugos gavėjas, arba jo teisiniam atstovui bet kuriuo atveju būtų užtikrinta teisė susipažinti bent jau su esmine konfidencialia ar įslaptinta informacija ar duomenimis, kuriais grindžiamas minėtais motyvais paremtas sprendimas, ir panaudoti tokią informaciją ar duomenis su sprendimu susijusioje procedūroje tuo atveju, jei atsakinga institucija teigtų, jog šios informacijos pateikimas prieštarautų nacionaliniam saugumui?

2. Jei taip, kas konkrečiai turi būti suprantama kaip esminiai konfidencialūs motyvai, kuriais grindžiamas toks sprendimas, taikant Direktyvos dėl prieglobsčio tvarkos 23 straipsnio 1 dalies b punktą, atsižvelgiant į Chartijos 41 ir 47 straipsnius?

3. Ar Direktyvos dėl prieglobsčio reikalavimų 14 straipsnio 4 dalies a punktas ir 17 straipsnio 1 dalies d punktas bei Direktyvos dėl prieglobsčio tvarkos 45 straipsnio 1 dalies a punktas ir 3–4 dalys bei 49 konstatuojamoji dalis turi būti aiškinami taip, kad jie draudžia tokias nacionalinės teisės nuostatas, pagal kurias pabėgėlio ar užsieniečio, kuris yra papildomos apsaugos gavėjas, statusas panaikinamas arba atsisakoma jį suteikti remiantis nepagrįstu sprendimu, automatiškai darančiu nuorodą į privalomojo pobūdžio imperatyvią specializuotos institucijos išvadą, kuri taip pat nemotyvuota ir tik nustato, jog egzistuoja pavojus nacionaliniam saugumui?

4. Ar Direktyvos dėl prieglobsčio tvarkos 20 ir 34 konstatuojamosios dalys bei 4 straipsnis ir 10 straipsnio 2 dalis bei 3 dalies d punktas ir Direktyvos dėl prieglobsčio reikalavimų 14 straipsnio 4 [dalies] a punktas bei 17 straipsnio

1 [dalies] d punktas turi būti aiškinami taip, kad jie draudžia tokias nacionalinės teisės nuostatas, pagal kurias minėta specializuota institucija išnagrinėja atsisakymo suteikti pagrindus ir priima sprendimą iš esmės tokioje procedūroje, kuri neatitinka Direktyvos dėl prieglobsčio tvarkos ir Direktyvos dėl prieglobsčio reikalavimų materialinių ir procedūrinių nuostatų?

5. Ar Direktyvos dėl prieglobsčio reikalavimų 17 straipsnio 1 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad jis draudžia tokį atsisakymą suteikti, kuris yra pagrįstas tam tikra aplinkybe ar nusikaltimu, kuris jau buvo žinomas iki teismo sprendimo ar galutinio sprendimo dėl pabėgėlio statuso pripažinimo priėmimo, tačiau kurie nepagrindė pagrindo atsisakyti pripažinti pabėgėlio statusą ar suteikti papildomą apsaugą?

Motyvai

I. Pagrindinės bylos dalykas ir reikšmingos faktinės aplinkybės

Pareiškėjas, Sirijos pilietis, prieglobsčio paprašė 2005 m., atlikdamas laisvės atėmimo bausmę, paskirtą pagal baudžiamojoje byloje 2002 m. įsiteisėjusį nuosprendį už piktnaudžiavimą dideliu kiekiu narkotinių medžiagų. Pareiškėjui buvo suteiktas „laikinosios apsaugos“¹ statusas, tačiau jis šį statusą prarado 2010 m., jį peržiūrėjęs ir patvirtinus teismo sprendimu. 2011 m. pareiškėjas pateikė naują prašymą suteikti pabėgėlio statusą, kuriuo remdamasis *Fővárosi Törvényszék* (Sostinės apygardos teismas) 2012 m. birželio 29 d. sprendimu jį pripažino pabėgėliu „*sur place*“. Vėliau, 2019 m., buvo pradėta administracinė procedūra *ex officio* dėl pabėgėlio statuso panaikinimo[;] prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas skundą dėl administracine tvarka priimto šio administracinio sprendimo (2019 m. liepos 15 d. sprendimas <...>), kuriuo buvo panaikintas pareiškėjo pabėgėlio statusas, nors ir nurodyta, jog grąžinimas draudžiamas, patenkino. Per administracinę procedūrą trečiasis atsakovas (Kovos su terorizmu centras) ir antroji atsakovė (Konstitucijos apsaugos tarnyba) pateikė išvadą, kad pareiškėjo buvimas Vengrijoje kėlė pavojų nacionaliniam saugumui. Remdamasi tuo, kas išdėstyta, kompetentinga prieglobsčio institucija nusprendė, kad pareiškėjo atveju buvo pagrindas atsisakyti pripažinti pabėgėlio ir papildomos apsaugos statusus.

II. Esminiai šalių argumentai

Teismo proceso pradžioje **pareiškėjo** teisinis atstovas prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui pasiūlė pradėti prašymo dėl prejudicinio sprendimo

¹ Vertėjo pastaba: pažodinis „*befogadott*“ vertimas; tai vienas iš Vengrijos įstatymų dėl teisės į prieglobstį reglamentuojamų statusų, konkrečiai taikomas tiems asmenims, kuriems nesuteiktas pabėgėlio statusas ar papildoma apsauga, tačiau kuriems turėtų būti taikomas negrąžinimo principas.

priėmimo procedūrą Europos Sąjungos Teisingumo Teisme (toliau – Teisingumo Teismas)[;] tvirtino, kad iš esmės jis negalėjo susipažinti su pagrindiniais „konfidencialiais“ duomenimis, kuriais buvo grindžiamas pavojus nacionaliniam saugumui, o jei būtų galėjęs su jais susipažinti, pagal galiojančius teisės aktus nebūtų galėjęs jų panaudoti teismo procese. Pažymėjo, kad atitinkamas Teisingumo Teismo aiškinimas taip pat rodo, jog kompetentinga prieglobsčio institucija privalo atlikti individualų prašymo vertinimą ir savo sprendimo negali grįsti vien tik specializuotos (nacionalinio saugumo srityje) institucijos nutarimu. Be to, pareiškėjo nuomone, Vengrijos teisės aktai, skirtingai nuo Sąjungos teisės, atsisakymo suteikti statusą pagrindus papildė Sąjungos teisei prieštaraujančiu pagrindu, lemiantį statuso panaikinimą.

Antroji **atsakovė** ir trečiasis **atsakovas**, specializuotos institucijos, rėmėsi jų pačių procedūrose nustatytomis ir įslaptintose bylose nurodytomis aplinkybėmis bei laikėsi savo išvadų dėl pavojaus nacionaliniam saugumui.

Pirmąją atsakovę nurodyta kompetentinga prieglobsčio institucija palaike specializuotų institucijų, antrosios atsakovės ir trečiojo atsakovo, išvadas, pagal kurias pareiškėjo buvimas Vengrijos teritorijoje kelia pavojų nacionaliniam saugumui. Remdamasi tuo, kas jau išdėstyta anksčiau, kompetentinga prieglobsčio institucija mano, kad pareiškėjui negali būti pripažintas nei pabėgėlio, nei papildomos apsaugos gavėjo statusas.

III. Reikšmingos teisės nuostatos:

Sąjungos teisė

Sąjungos teisė, susijusi su pirmuoju ir antruoju prejudiciniaus klausimais:

1. Direktyva dėl prieglobsčio tvarkos, visų pirma, jos 11 straipsnio 2 dalis, 12 straipsnio 1 dalies d punktas ir 2 dalis bei 23 straipsnio 1 dalies b punktas ir 45 straipsnio 1 dalis bei 3–5 dalys
2. Chartija, visų pirma, jos 41 ir 47 straipsniai

Sąjungos teisė, susijusi su trečiuoju ir ketvirtuoju prejudiciniaus klausimais:

1. Direktyva dėl prieglobsčio reikalavimų, visų pirma, 14 straipsnio 4 dalies a punktas ir 17 straipsnio 1 dalies d punktas
2. Direktyva dėl prieglobsčio tvarkos, visų pirma, jos 4 straipsnis, 10 straipsnio 2 dalis ir 3 dalies d punktas, 45 straipsnio 1 dalies a punktas, 45 straipsnio 1 dalies a punktas, 3 ir 4 dalys bei 20, 34 ir 49 konstatuojamosios dalys

Sjungos teisė, susijusi su penktuoju prejudiciniu klausimu:

Direktyva dėl prieglobsčio reikalavimų, visų pirma, 17 straipsnio 1 dalies b punktas

Vengrijos teisės aktai:

Vengrijos teisė, susijusi su pirmuoju ir antruoju prejudiciniais klausimais:

a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (2007 m. Įstatymas Nr. LXXX dėl teisės į prieglobstį, toliau – Įstatymas dėl teisės į prieglobstį) 57 straipsnis

(1) Šio įstatymo reglamentuojamose procedūrose specializuota institucija pateikia nuomonę techniniais klausimais, kurių vertinimas priklauso jos kompetencijai. <...>

(3) Kompetentinga prieglobsčio institucija negali nukrypti nuo specializuotos institucijos nuomonės, jei sprendimas dėl to, kas joje nurodyta, nepriklauso jos kompetencijai. <...>

a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (2009 m. Įstatymas Nr. CLV dėl įslaptintos informacijos apsaugos, toliau – Įstatymas dėl įslaptintos informacijos apsaugos) 3 straipsnis

1. Įslaptinta informacija:

a) Nacionalinė įslaptinta informacija: bet kokia informacija, susijusi su viešaisiais interesais, kurie gali būti apsaugoti juos įslaptinant, turinti slaptumo žymą pagal šiame įstatyme arba pagal jį priimtuose teisės aktuose nurodytus formalius reikalavimus, kurios atžvilgiu, nepriklausomai nuo jos pateikimo būdo, įslaptintos informacijos rengėjas ją įslaptindamas nustatė, kad jos atskleidimas, neteisėtas įgijimas, pakeitimas arba naudojimas, ją teikiant neįgaliotam asmeniui, arba aplinkybė, kad ja jos galiojimo laikotarpiu neleidžiama naudotis įgaliotam asmeniui, pažeidžia arba tiesiogiai paveikia vieną iš viešųjų interesų, kuriuos galima apsaugoti juos įslaptinant (toliau kartu – kenkia), ir, atsižvelgiant į jos turinį, riboja jos atskleidimą ir prieinamumą įslaptinimo sistemoje; <...>

<...> [šiam prašymui nereikšmingi apibrėžimai]

Įstatymo dėl įslaptintos informacijos 11 straipsnis

(1) Suinteresuotam asmeniui suteikiama teisė susipažinti su savo asmens duomenimis, kurie turi nacionalinės įslaptintos informacijos statusą, remiantis įslaptintos informacijos rengėjo suteiktu leidimu, nereikalaujant asmens patikimumo patikrinimo procedūros. Prieš susipažindamas su nacionaline įslaptinta informacija, suinteresuotas asmuo turi pateikti rašytinį konfidencialumo patvirtinimą ir laikytis nacionalinės įslaptintos informacijos apsaugos taisyklių.

(2) Suinteresuoto asmens prašymu įslaptintos informacijos rengėjas per 15 dienų laikotarpį nusprendžia, ar suteikti leidimą susipažinti. Įslaptintos informacijos rengėjas atsisako suteikti leidimą susipažinti, jei galimybė susipažinti su šia informacija, kenkia viešajam interesui, kuriuo grindžiamas įslaptinimas. Įslaptintos informacijos rengėjas privalo pagrįsti atsisakymą suteikti leidimą susipažinti.

(3) Jei atsisakoma suteikti leidimą susipažinti, suinteresuotas asmuo gali apskųsti šį sprendimą, paduodamas skundą teismui administracine tvarka. Jei teismas skundą patenkina, įslaptintos informacijos rengėjas privalo suteikti leidimą susipažinti. Teismas šią bylą nagrinėja uždareme procese. Bylą gali nagrinėti tik tas teisėjas, dėl kurio atliktas nacionalinis patikimumo patikrinimas pagal Aktą dėl nacionalinio saugumo tarnybų. Pareiškėjas, asmuo, dalyvaujantis kaip suinteresuotas asmuo kartu su pareiškėju, ir jo teisinis atstovas neturi galimybės susipažinti su įslaptinta informacija proceso metu. Kiti asmenys, kurie dalyvauja procese, ir jų atstovai gali susipažinti su įslaptinta informacija tik tuo atveju, jei jų atžvilgiu atliktas nacionalinis patikimumo patikrinimas pagal Aktą dėl nacionalinio saugumo tarnybų.

Įstatymo dėl įslaptintos informacijos apsaugos 12 straipsnis

(1) Asmuo, atsakingas už įslaptintos informacijos administravimą, gali atsisakyti leisti suinteresuotam asmeniui susipažinti su savo asmens duomenimis, jei pasinaudojant šia teise būtų pažeistas viešasis interesas, kuriuo grindžiamas įslaptinimas.

(2) Kai suinteresuoto asmens teisės yra ginamos teisme, 11 straipsnio 3 dalis *mutatis mutandis* taikoma bylą nagrinėjančiam teismui ir galimybei susipažinti su įslaptinta informacija.

Įstatymo dėl įslaptintos informacijos apsaugos 13 straipsnis

(1) Įslaptinta informacija gali naudotis tik tas asmuo, kuris turi pateisinamą pagrindimą, siekiant vykdyti valstybinę ar viešąją funkciją, ir kuris, nepažeidžiant įstatymo numatytų išimčių, turi:

- a) galiojančią asmens patikimumo pažymėjimą, atitinkantį informacijos, kuria norima naudotis, įslaptinimo lygį,
- b) konfidencialumo patvirtinimą ir
- c) leidimą naudotis. <...>

(5) Išskyrus atvejus, kai įstatymai numato kitaip, teismas turi naudotis įgaliojimais, kurie reikalingi išspręsti bylas, priskirtas pagal paskirstymo tvarką, nereikalaujant nacionalinio patikimumo patikrinimo, asmens patikimumo pažymėjimo, konfidencialumo patvirtinimo ar leidimo naudotis.

Vengrijos teisė, susijusi su trečiuoju ir ketvirtuoju prejudiciniais klausimais:

Įstatymo dėl teisės į prieglobstį 8 straipsnis

(4) Užsienietis, kurio buvimas Vengrijos teritorijoje kelia pavojų nacionaliniam saugumui, negali būti pripažintas pabėgėliu.

Įstatymo dėl teisės į prieglobstį 15 straipsnis „Papildoma apsauga užsieniečiui nesuteikiama <...>

b) jo buvimas Vengrijos teritorijoje kelia pavojų nacionaliniam saugumui.“

Vengrijos teisė, susijusi su penktuoju prejudiciniu klausimu

Įstatymo dėl teisės į prieglobstį 15 straipsnis „Papildoma apsauga užsieniečiui nesuteikiama <...>

ab) dėl kurio pagal 8 straipsnio 5 dalį atsiranda atsisakymo suteikti pagrindas;

Įstatymo dėl teisės į prieglobstį 8 straipsnis

(5) Pabėgėliu nepripažįstamas užsienietis, kuriam teismas

a) galutiniu nuosprendžiu skyrė penkerių metų ar ilgesnę laisvės atėmimo bausmę už tyčinį nusikaltimą,

b) galutiniu nuosprendžiu skyrė laisvės atėmimo bausmę už nusikaltimą, kurį jis padarė kaip recidyvistas ar daugkartinis recidyvistas arba daugkartinis smurtinis recidyvistas,

c) galutiniu nuosprendžiu skyrė trejų metų ar ilgesnę laisvės atėmimo bausmę už nusikaltimą gyvybei, fizinei neliečiamybei ar sveikatai, už nusikaltimą, kuris kelia pavojų sveikatai, už nusikaltimą žmogaus laisvei, asmens seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, už visuomenės ramybės sutrikdymą, už nusikaltimą viešajam saugumui arba valstybės tarnybai.

IV. Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvai

Pirmasis ir antrasis prejudiciniai klausimai

Atitinkamoje *Kúria* (Aukščiausiasis Teismas) teismų praktikoje teigiama, kad procesines suinteresuotų asmenų teises užtikrina vien tai, jog teismas, priimančias išlaptinta informacija pagrįstą administracinį sprendimą, gali susipažinti su specializuotos institucijos dokumentais, kuriuose yra ši išlaptinta informacija. Todėl nereikalaujama, kad suinteresuotas asmuo galėtų susipažinti su visa arba esmine tokia informacija ir ja pasinaudoti.

Su Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl teisių, susijusių su konfidencialia informacija pagrįstais sprendimais, susipažinti galima, visų pirma, bylose C-300/11 ir C-593/10.

Pareiškėjo atveju kompetentingos prieglobsčio institucijos sprendimas atsisakyti jam suteikti tarptautinę apsaugą grindžiamas vien tik ta aplinkybe, kad specializuotos institucijos, kurios dalyvavo procese (antroji atsakovė ir trečiasis atsakovas), savo išvadose pareiškė, jog pareiškėjo buvimas Vengrijoje „kelia pavojų nacionaliniam saugumui“. Kompetentingai prieglobsčio institucijai nebuvo žinomi motyvai, kuriais pagrįsta specializuotos institucijos išvada, įskaitant įslaptintą informaciją.

Nei pareiškėjas, nei jo teisinis atstovas negalėjo pateikti argumentų dėl nepagrįstos specializuotos institucijos išvados, kuri kompetentinga prieglobsčio institucija gavo administracinės procedūros metu, nei užginčyti jos pagrįstumo jau administracinėje byloje. Pareiškėjas turi galimybę pateikti prašymą susipažinti su įslaptinta informacija apie savo asmenį pagal Įslaptintos informacijos apsaugos įstatymą, tačiau, net jei jam būtų suteikta galimybė susipažinti su įslaptinta informacija, jis neturi galimybės jos panaudoti administraciniame arba teismo procese. [Atsakovai pagrindinėje byloje, Konstitucijos apsaugos tarnyba ir Kovos su terorizmu centras, vadovaujantis jų atsakymu į *Magyar Helsinki Bizottság* (Vengrijos Helsinkio komitetas) prašymą pateikti informaciją, susijusią su viešuoju interesu, po nei vieno iš prašymų, gautų 2019 m. ir 2020 m. pirmąjį pusmetį nesuteikė suinteresuotiems asmenims leidimo susipažinti su su jais susijusia įslaptinta informacija].

Teisės naudotis informacija nebuvimas reiškia, kad pareiškėjas, net ir susipažinęs su konfidencialia informacija, neturi galimybės pateikti argumentų dėl prieglobsčio procedūros metu priimto sprendimo motyvų ir dėl to negali pateikti argumentų, pagrindžiančių atsisakymo suteikti pagrindo netaikymą.

Pagal Įstatymą dėl įslaptintos informacijos apsaugos neleidžiama, kad specializuota institucija, kuri sprendžia dėl leidimo susipažinti, prašymą dėl susipažinimo patenkintų iš dalies, informuodama apie esminius motyvus, kuriais grindžiama minėtos institucijos išvada.

Nors teismas, tikrinantis sprendimo dėl prieglobsčio ir specializuotos institucijos išvados, kuria grindžiamas minėtas sprendimas (kaip yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo atveju), teisėtumą, turi teisę susipažinti su konfidencialia ar įslaptinta informacija, jis negali šios informacijos niekur panaudoti, net pagrindinėje byloje, ir teismas šiuo klausimu negali priimti jokių pareiškimų ar išvadų nei teismo procese, nei sprendime. Todėl teismo sprendime būtinai trūksta faktų ir aplinkybių, kuriais būtų galima grįsti jo vertinimą šiuo klausimu.

Teismas privalo patikrinti administracinį sprendimą ir galiausiai priimti sprendimą dėl atsisakymo suteikti pagrindo taikymo, remdamasis konfidencialia ar įslaptinta

informacija, pareiškėjui ar jo atstovui negalint pateikti savo paaiškinimo ar argumentų ir faktų, kurie galėtų paneigti tokio pagrindo [taikymą] jo individualiu atveju. Teismas gali tik nuspręsti, nemotyvuodamas savo sprendimo, ar įslaptinta informacija, kuria remiasi institucija, gali pagrįsti specializuotos institucijos išvadą.

Teismas negali užtikrinti, kad pareiškėjas pagrindinėje byloje bet kuriuo atveju būtų informuotas apie pagrindų, kuriais grindžiama teismo patikrinti specializuotos institucijos išvada ir sprendimas iš esmės dėl prieglobsčio, esmę.

Direktyvos dėl prieglobsčio tvarkos 23 straipsnio 1 dalies b punktas nebuvo perkeltas į Vengrijos teisę, ir dėl to atsiranda papildoma išimtis tai išimčiai, kuri aiškiai leidžiama šiame minėtos direktyvos straipsnyje. Tačiau to daryti neleidžiama nei Direktyvoje, nei SESV 72 straipsnyje, nei kitose Sąjungos teisės nuostatose.

Todėl, kaip jau buvo išdėstyta, neaišku, ar Vengrijos teisės aktai, kuriais remiamasi, užtikrina pagrindines pareiškėjo procesines teises, garantuojamas Direktyvoje dėl prieglobsčio tvarkos ir Chartijos 47 straipsnyje, bei teisę į veiksmingą teisės gynimo priemonę.

Pirmiau minėtas Direktyvos dėl prieglobsčio tvarkos nuostatas taip pat reikia išaiškinti tiksliai, nes atsisakymas suteikti galimybę susipažinti su konfidencialia informacija arba jos apribojimas, pakenkiantis procesinėms teisėms ir teisei į veiksmingą teisės gynimo priemonę, galiausiai gali pažeisti teisę į prieglobstį (Chartijos 18 straipsnis) ir kitas pagrindines teises, iš dalies draudžiančias ribojimus (Chartijos 2, 4, 6 ir 19 straipsniai), jei priimamas nepagrįstas sprendimas dėl tarptautinės apsaugos.

Trečiasis ir ketvirtasis prejudiciniai klausimai

Teisingumo Teismas jau yra išsakęs savo nuomonę byloje C-369/17, kad kompetentinga prieglobsčio institucija individualų sprendimą dėl atsisakymo suteikti pagrindų privalo priimti, visapusiškai išnagrinėjusi ir įvertinusi kiekvieną turimą faktą. Sprendimuose C-715/17 ir C-380/18 taip pat yra tokio vertinimo nuorodų.

Pagal Vengrijos teisės aktus specializuota institucija turi pateikti privalomo pobūdžio nemotyvuotą išvadą dėl „pavojaus nacionaliniam saugumui“ buvimo, nuo kurios kompetentinga prieglobsčio institucija negali nukrypti, todėl pastarosios sprendimas šiuo klausimu tik nurodo specializuotos institucijos išvadą ir teisės aktus. Taigi Vengrijos teisės aktai lemia, kad sprendimas dėl tarptautinės apsaugos iš esmės yra priimamas kompetentingos prieglobsčio institucijos sprendimu, kuriai specializuotos institucijos išvados motyvai taip pat nėra žinomi, kuriame galiausiai neįmanoma išsamiai išnagrinėti, ar individualiu atveju egzistuoja ir ar taikytinas atsisakymo suteikti pagrindas, nei atsižvelgti į individualias aplinkybes bei įvertinti būtinybę ir proporcingumą. Iš Direktyvų ir iš

atitinkamų Teisingumo Teismo sprendimų išplaukia, kad net ir dalyvaujant specializuotai institucijai (nacionaliniam saugumui), atsakinga institucija negali priimti sprendimo dėl prašymo suteikti prieglobstį iš esmės (tai yra, jei pripažįstamas arba panaikinamas pabėgėlio ar užsieniečio, kuris yra papildomos apsaugos gavėjas, statusas), kuris išimtinai ir automatiškai grindžiamas kitos institucijos (turinčios įgaliojimus išreikšti nuomonę tam tikru specializuotu klausimu iš dalies) sprendimu, pati neatlikdama vertinimo, reikalaujamo pagal Direktyvos dėl prieglobsčio reikalavimų 4 straipsnį.

Todėl Vengrijos teisės aktai lemia, kad ne kompetentinga prieglobsčio institucija atlieka tarptautinės apsaugos pagrįstumo vertinimą ir galiausiai priima atitinkamą sprendimą, o dvi specializuotos institucijos, kurios neatitinka reikalavimų, nei pagal Direktyvą dėl prieglobsčio tvarkos turi įgaliojimus atlikti tokį vertinimą ir priimti tokį sprendimą, ir kurios savo procedūrų nevykdo pagal atitinkamų direktyvų materialines ir procedūrinės nuostatas. Šis kompetencijos pašalinimas, kuris, panašu, prieštarauja Sąjungos teisei, gali pakenkti Sąjungos teisėje numatytiems procesinėms garantijoms.

Papildomos apsaugos atveju, nors Direktyvos dėl prieglobsčio reikalavimų 17 straipsnio 1 dalies b punktas yra imperatyvi nuostata, ją taikant taip pat reikalaujama, kad kompetentinga prieglobsčio institucija atliktų individualų vertinimą, išsamų tyrimą ir analizę. Viena vertus, pačioje nuostatoje nurodyta, kad vertinimas, jog egzistuoja kriterijus, susijęs su pavojumi saugumui, kuris nurodytas tame atsisakymo suteikti pagrinde, turi remtis „pagrįstomis priežastimis“. Kita vertus, 19 straipsnio 4 dalyje aiškiai nustatyta, jog valstybė narė kiekvienu atveju įrodo, kad atitinkamas asmuo neturi teisės (arba nustojo turėti teisę) gauti papildomą apsaugą, remiantis 19 straipsnio 3 dalimi (t. y. pavojaus saugumui argumentas).

Penktasis prejudicinis klausimas

Kompetentinga prieglobsčio institucija, remdamasi atsisakymo suteikti pagrindu, numatytu Įstatymo dėl teisės į prieglobstį 15 straipsnio ab punkte, konstatavo, kad pareiškėjui negali būti pripažintas papildomos apsaugos statusas. Šiuo tikslu ji rėmėsi 2002 m. birželio 6 d. paskelbtu apkaltinamuoju nuosprendžiu, įsiteisėjusiu prieš 18 metų, dėl pareiškėjo, jos nuomone, padaryto „sunkaus“ nusikaltimo.

Šiuo nuosprendžiu paskirtą laisvės atėmimo bausmę pareiškėjas atliko 2004 m., t. y., prieš 16 metų, ir apie šį nusikaltimą jau buvo žinoma, kai pareiškėjui buvo suteiktas pabėgėlio statusas, kuris visgi buvo pripažintas; ir nei institucija, nei dėl pabėgėlio statuso suteikimo sprendimą priėmęs teismas netaikė atsisakymo suteikti pagrindo dėl šio nusikaltimo.

Baigiamoji dalis

<...> [vidaus teisės procesiniai aspektai]

Budapeštas, 2021 m. sausio 27 d.

<...> [parašai]

DARBINIS VERTINIMAS